

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

20. An foemina in decimo mense v. g. anni post Edictum publicatum
teneatur denunciare Confessarium solicitantem? Et an Edicta Episcoporum
non durent per totum annum, sed per duos, vel tres menses, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

3. Nota verò contra Sancium ubi *supra*, quòd in tali casu non est obligatio denunciandi statim, sed intra eosdem dies, quos Edictum signaverat; non enim debet esse peioris conditionis, qui ignoravit Edictum, quam ceteri qui notitiam habuerunt, & ita docent Filliucius loco citato, & Villalobos in *summa* tom. 1. tract. 17. diff. 18. n. 4.

4. Notandum est etiam hic obiter, cum Lazario de monitoriis, sect. 2. q. 4. n. 8. qui citat Conradum, Graesium, & Navarrum, quòd qui non denunciatur intra terminum præfixum in Edicto, non incurrit in novam excommunicationem, sed tantum manet in eadem. Contrariam sententiam docet Bonacina in tract. var. disp. 6. punct. 1. §. 9. n. 2. putans toties incurrere excommunicationem non denunciando, quoties potest commodè denunciare: sed opinio Lazarij, & aliorum, est satis probabilis.

5. Notandum est etiam, quòd in talibus Edictis jubentur scientes denunciare intra sex primos dies, & ex in Ref. 24. §. praxi constat inter eos non numerari diem primū publicationis; ac subinde dum Edictum publicatur in Dominica, cum sex diebus datis pro tribus terminis, finitur publicatio sequenti Dominica in eadem hora, & qui nesciunt statim primo die fuisse latam excommunicationem in Edicto contra scientes, possunt à die notitiæ numerare prædictos sex dies. Et hæc omnia docet Henriquez lib. 13. cap. 18. n. 6. & in glossa lit. O.

RESOL. XX.

An femina in decimo mense v. g. anni post Edictum publicatum teneatur denunciare Confessarium solicitantem?

Et an Edicta Episcoporum non durent per totum annum, sed per duos, vel tres menses, unde si post hoc tempus transactum novit quis aliquem esse concubinarium, non teneatur illum denunciare? Ex part. 4. tract. 5. Ref. 27.

Sup. hoc in §. I. **N**egative videtur respondendum per ea, quæ docet Henriquez lib. 3. cap. 18. num. 4. glossa lit. L. ubi ita asserit: Dum Inquisitor visitat pro causa favorabilis fidei, ut habet majus territorium, ita obligatio denunciandi longiori tempore durat, sed novo præcepto Edicti non intendit obligare pro toto anno, & prudens perpendet quanto tempore daret nova obligatio, dum promulgatur Edictum per præcipuas Parochias. Pagna & recentiores negant obligare pro toto anno. Ita Henriquez, ex quibus sequeretur, quòd quis v. gr. post decimum mensem à die publicationis Edicti non teneretur denunciare.

2. Sed hæc opinio est prorsus rejicienda. Nam, ut optimè observat Suarez de fide, disp. 20. sect. 4. n. 11. obligatio hæc denunciandi oritur immediatè ex præcepto imposito per Edicta DD. Inquisitorum, quæ non minor vim habent, quam leges Canonice, nam Apostolica autoritate feruntur, & quamvis videantur præcepta ab homine, tamen quia Tribunal, à quo procedunt, perpetuum est, ideo per modum legis perpetuò durat, sicut de Bulla Cœnæ DD. communiter asserunt. Vnde in terminis nostram sententiam docet Fagundes de præcepto, Eccles. pr. 2. lib. 4. cap. 3. numero 31. Avila de cens. part. 2. cap. 5. disput. 5. dub. 5. conclus. 3. ubi sic ait, Edicta Inquisitorum durant per totum annum, donec iterum publicentur; itaque in quocumque tempore anni sciam aliquem esse hæreticum, teneor denunciare. Probat, nam hæc videtur intentio Inquisitorum, cum hæc delicta sint contra bonum commune, & ita practicitur, quòd fideles in quocumque tempore anni denunciant hujusmodi

delicta. Ita Avila, qui tamen notat, quòd Edicta Episcoporum non durant per totum annum, sed per duos, vel tres menses, unde si post hoc tempus transactum novit aliquem esse concubinarium, non teneretur denunciare, nam cum hæc delicta non vergant in damnum publicum, non videtur ita stricte interpretandum, neque accipiuntur à fidelibus cum tanto rigore, sicut quando accipiuntur Edicta Inquisitorum.

RESOL. XXI.

An femina in aliquo casu teneatur denunciare ante completum terminum publicationis, Edicti Inquisitorum?

Et ex doctrina hujus questionis inferitur, an quis teneatur prævenire tempus confessionis, Eucharistie, & auditionis Missæ, si timeat, quòd quando obliget confessio, communio, vel Sacrum, non esset copia Confessarij, &c.

Et an supradicta femina, quæ jam censuram incurrit, si denunciationis præceptum adimpleat, possit virtute Bullæ Cruciatæ à quocumque Confessario absolvi à censura, vel à Regularibus virtute privilegiorum? Ex p. 4. tract. 5. Ref. 29.

§. I. **A**D hoc dubium curiosum quidem ita respondet Io. Sancius in select. disp. 11. n. 60. Si femina conficia Edicti iter ageret ante terminum publicationis impletum ad oppidum, ubi non esset opportunitas denunciandi, aut quia Inquisitionis Tribunal ibi nunquam esset, aut alia causa, probabile erit non construngi feminam prævenire denunciationem ante impletionem termini designati per Edictum Inquisitorum, si tantum loquamur ex juris positivi obligatione, quia lex non obligat denunciare, nisi intra illum terminum, nec constringit prævenire denunciationem ante in aliquo casu eo modo, quo nec teneri quæ prævenire tempus annuæ confessionis, & communionis, aut recitandum Officium divinum ante terminum designatum per leges, quamvis sciat ille, qui non prævenit reddendum impotentem ad non implendas leges, probabile iudicant aliqui, quæ admittit probabilitate, præsens casus probabilis erit, nec tenebitur, femina ab iter agendo cessare sibi non necessarium, nec expectare dies Edicti, si nolit ante illos denunciare; sicut non teneretur nō iter agere, quòd est sibi non necessarium, qui sciret se reddi impotentem ex eo ad junandum. Diximus non teneri prævenire denunciationem ex vi præcepti positivi, nam ex vi naturalis si maxime timeretur damnum Reipublicæ, aut metueretur fuga Conf. statij, qui alibi quoque nociturus esset, prævenire teneretur. Hæc omnia Sancius.

2. Sed ego contrariam sententiam teneo, quia quis teneretur prævenire tempus confessionis si timeat, quòd quando obligabit confessio, non erit copia Confessarij, & ita docet Suarez tom. 4. disp. 36. sect. 5. n. 5. Fagundes ubi *infra*, Layman in Theolog. mor. lib. 5. tract. 6. c. 3. num. 9. & alij. Ei idem asserunt de præcepto communionis, nam qui prævidet impedimentum futurum, ut in tempore Paschatis Eucharistiam recipere non possit, teneretur prævenire tempus, & illam facere, ut docet Sylvius in 3. part. quest. 80. art. 11. diff. 2. Fagundes pr. 3. lib. 1. cap. 6. num. 3. & alij, & sic etiam si quis in die festo prævidet se non posse audire Sacram horæ nona, teneretur anticipare tempus, & audire hora tertia, si in nona non potest. Vnde merito idem Sancius ubi *supra*, asseruit probabilius esse in caso nostro etiam ex vi juris positivi teneri feminam illam prævenire denunciationem ante terminum designatum per Edictum Inquisitorum, & denunciare Confessarium solicitantem.